

ऋणनिर्देश

या शोध निबंधाचे काम पूर्ण करणेस ज्यांची प्रेरणा व अनमोल मार्गदर्शन लाभले ते माझे मार्गदर्शक महाराष्ट्रातील ज्येष्ठ पुरोगामी विचारवंत आदरणीय प्रा.डॉ. अशोक चौसाळकर यांचा मी शतशः ऋणी आहे. तसेच शिवाजी विद्यापीठ, राज्यशास्त्र विभाग प्रमुख, प्रा.डॉ. के. के. कावळेकर, प्रा.डॉ. लक्ष्मीनारायण तरोडी, डॉ.सौ. वासंती रासम, डॉ. नानिवडेकर, प्रा.सौ.भारती पाटील यांचेही मला वेळोवेळी मार्गदर्शन लाभले, त्याबद्दल मी त्यांचा आभारी आहे.

या शोधनिबंधासाठी मला सतत प्रोत्साहन व सहकार्य देणारे न्यू कॉलेजचे आदरणीय प्राचार्य सी. आर. गोडसे, राज्यशास्त्र विभाग प्रमुख प्रा. विलास रणसुभे, प्रा. एस. जे. गायकवाड, प्रा. शौकतअली बोजगर, प्रा. शशिकांत चौधरी यांचा मी आभारी आहे.

या शोधनिबंधासाठी मला मनापासून सहकार्य करणारे आदरणीय दत्ता सावळे, डी. ई. माने, साथी पन्नालालजी सुराणा, शेखर कासार यांचा मी ऋणी आहे. या शोध निबंधासाठी मला वेळोवेळी मदतीचा हात देणारे प्रा. अरुण गांडे, प्रा. गुडोपंत पाटील, रामदास नाईकनवरे, प्रकाश शेटे, रोहिणी देशपांडे, उज्ज्वला कारखानीस या मित्रपरिवाराचा मी मनःपूर्वक आभारी आहे. हा शोधनिबंध पूर्णत्वास जाण्यासाठी जिचे वेळोवेळी पाठबळ व सहकार्य लाभले ती माझी पत्नी सौ. वैशाली हिचे आभार मानण्यासाठी शब्द अपूरे आहेत. माझे वडील ज्येष्ठ आंबेडकर अनुयायी दिवंगत शामराव जाधव व माझ्या मातोश्री श्रीमती चित्रमाला जाधव यांचे या कामी आशीर्वाद व प्रोत्साहन लाभले याबद्दल मी त्यांची कृतज्ञता व्यक्त करतो. बॅ. बाळासाहेब खडेकर, ग्रंथालय, शिवाजी विद्यापीठ, करवीरनगर वाचन मंदीर, कोल्हापूर, एस. टी. अपराध

ग्रंथालय, न्यू कॉलेज, 'साधना' साप्ताहिक ग्रंथालय, पुणे इ. ग्रंथालयांचे मला या संशोधनासाठी अनमोल सहकार्य लाभले याबद्दल मी त्यांचा ऋणी आहे.

या शोधनिबंधाचे टंकलेखन तत्परतेने करणारे श्री सिंकंदर शेख यांचे मोलाचे सहकार्य लाभले त्याबद्दल मी त्यांचा आभारी आहे.

कोल्हापूर.

दिनांक -

राजरतन जाधव